

ADAM JANKOWIAK

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

ORCID: 0000-0002-1497-9294

adam.jankowiak@amu.edu.pl

Korea Południowa wobec inwazji Federacji Rosyjskiej w Ukrainie

South Korea towards the invasion of the Russian
Federation in Ukraine

Słowa kluczowe:

Korea Południowa, Ukraina,
przemysł zbrojeniowy,
wojna w Ukrainie, globalne
państwo kluczowe

Keywords:

South Korea, Ukraine,
Military Industry, War
in Ukraine, Global
Pivotal States

Korea Południowa wobec inwazji Federacji Rosyjskiej w Ukrainie

Agresja Federacji Rosyjskiej na Ukrainę to wydarzenie, które całkowicie zmieniło dotychczasowy ład międzynarodowy. Od początku działań wojennych można było wyróżnić państwa, które wspierają zaatakowaną Ukrainę i te z Rosją sympatyzujące. Korea Południowa, podobnie jak większość państw Zachodu, poparła Ukrainę, ale odmówiła przekazania jej broni. Decyzja ta wzbudziła kontrowersje, ponieważ Republika Korei dysponuje zaawansowanymi typami uzbrojenia, jej pozycja na globalnym rynku broni stale rośnie, a dzięki popularności osiągnięć kulturalnych była dotychczas postrzegana na świecie tylko pozytywnie. Jednak wojna w Ukrainie zachwiała globalnym porządkiem i zmieniła dotychczasowe determinanty. W niniejszym artykule zostanie przedstawione stanowisko władz Korei Południowej wobec rosyjskiej inwazji w Ukrainie oraz będą omówione przyczyny obecnej polityki i sposoby jej zmiany.

South Korea towards the invasion of the Russian Federation in Ukraine

The aggression of the Russian Federation against Ukraine is an event that completely changed the current international order. From the beginning of hostilities, it was possible to distinguish between countries that supported the attacked Ukraine and those that sympathized with Russia. South Korea, like most Western countries, supported Ukraine, but refused to transfer weapons to it. This decision aroused controversy because the Republic of Korea has advanced types of weapons, its position on the global arms market is constantly growing, and thanks to the popularity of culture, it has so far been perceived only positively in the world. However, the war in Ukraine has shaken the global order and changed the existing determinants. This article will present the position of the South Korean authorities towards the Russian invasion in Ukraine. The reasons for the current policy and the possibility of changing it will be discussed.

Republika Korei jest państwem, którego rola na arenie międzynarodowej rosła sukcesywnie na przestrzeni lat. Głównymi tego oznakami były dynamicznie rozwijająca się gospodarka, silne rodzime korporacje (tzw. czebole) oraz efektywny komponent „soft power”, wyrażony w postaci np. muzyki [K-POP], seriali [K-Dramy], filmów itp., kreujące pozytywny wizerunek kraju za granicą. Wszystko to sprawiło, że Korea Południowa stała się jednym z kluczowych państw na świecie. Jednak rosyjska napaść na Ukrainę, która rozpoczęła się 24 lutego 2022 r., nadszarpnęła w pewien sposób globalną pozycję Seulu. W artykule przeanalizowane zostaną: stanowisko Republiki Korei wobec napaści Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, determinanty jej polityki w obliczu tej wojny oraz umieszczenie omawianych wydarzeń w koreańskiej doktrynie globalnego państwa kluczowego („global pivotal state”).

Kluczowe pojęcia

W przedstawionych rozważaniach ważne będą dwa pojęcia, które zostaną omówione i zdefiniowane. Pierwszym terminem jest „hedging”, który wywodzi się z ekonomii, ale również odnosi się do sfery stosunków międzynarodowych. W jego ramach postulowane jest podejmowanie działań, które zakładają minimalizowanie ryzyka i zabezpieczanie pozycji poprzez unikanie wyraźnego opowiadania się po stronie jednego z mocarstw, przynależność do różnych formatów czy dywersyfikację partnerów. Równoważenie ryzyka często wymaga podejmowania działań wzajemnie przeciwstawnych, jakimi może być przyłączanie się do inicjatyw obu mocarstw. Strategie te przyjmują różny wymiar, będąc zależnymi nie tylko od sytuacji międzynarodowej, ale także czynników wewnętrznych, takich jak negatywne lub pozytywne postrzeganie mocarstw i współpracy z nimi czy legitymizacja władzy. Choć strategia ta opiera się na balansowaniu pomiędzy mocarstwami, wyróżnia ją unikanie wyraźnego wyboru jednej ze stron, szczególnie w sytuacjach konfrontacyjnych. Nawet podejmując działania przeciwne jednej ze stron, unika się „palenia mostów”¹.

1 J. Beczkowska, „Bezpieczeństwo to Stany Zjednoczone, gospodarka to interes narodowy” – Korea Południowa wobec rywalizacji amerykańsko-chińskiej, [w:] *Formy mocarstwowości we współczesnym świecie – studium przypadków*, red. M. Marczuk-Karbownik, K. Żakowski, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2023, s. 73–89: <<https://>

W przypadku Korei Południowej podkreślony jest aspekt selektywności hedgingu, co odróżnia ten rodzaj polityki od tradycyjnie rozumianej neutralności w stosunkach międzynarodowych². Kolejnym ważnym pojęciem jest państwo kluczowe (pivotal state), czyli:

państwo, które aktywnie poszukuje programu współpracy i kształtuje dialog w regionie i na świecie oraz które posiada strategiczne aktywa, pożądane przez wielkie mocarstwa³.

Niektórzy eksperci przyjmują, że pojęcie to jest w stosunkach międzynarodowych innym określeniem koncepcji państwa / mocarstwa średniego. Administracja prezydenta Yoon Suk-yeo'a rozwija koncepcję, według której Korea Południowa ma dążyć do osiągnięcia statusu globalnego państwa kluczowego (global pivotal state). Jego głównym wyznacznikiem jest akcentowanie znaczenia polityki międzynarodowej, zwłaszcza w aspekcie budowania i wzmacniania relacji z państwami, głównie w regionie Indo-Pacyfiku, dzielącymi te same wartości i mającymi wspólne interesy. Dzięki takiej sieci relacji Korea Południowa będzie mogła lepiej realizować swoje cele na arenie międzynarodowej⁴. Rola zdefiniowanych pojęć w kontekście wojny w Ukrainie zostanie przedstawiona w dalszej części artykułu.

Reakcja Korei Południowej na rosyjską agresję

Politykę Seulu wobec inwazji na Ukrainę można podzielić na dwa etapy, które są powiązane ze sprawującymi władzę stronnictwami politycznymi. Administracja wywodzącego się z Partii Demokratycznej (Democratic Party of Korea, DPK) prezydenta Moon Jae-in'a już w dniu zbrojnej napaści

dspace.uni.lodz.pl/xmlui/bitstream/handle/11089/48078/73-89_Beczowska.pdf?sequence=1&isAllowed=y> [dostęp: 8 XI 2023].

2 Tamże.

3 Y. Ryu, *South Korea in 2022: Aspiring to become a global pivotal state?*, „East Asian Policy” 2023, vol. 15, no. 1, s. 7–21, DOI: 10.1142/S1793930523000016.

4 K. Chung, *South Korea's quest to become a global pivotal state*, „The Diplomat” [online], 4 XI 2023 [dostęp: 26 XI 2023]: <<https://thediplomat.com/2023/11/south-koreas-quest-to-become-a-global-pivotal-state/>>.

Federacji Rosyjskiej na Ukrainę potępiła działania Kremla i zapowiedziała dołączenie do wielostronnych sankcji ekonomicznych⁵. Ostatecznie wprowadzono je 28 lutego 2022 r. i dotyczyły zakazu eksportu materiałów strategicznych⁶. W późniejszym czasie Seul udzielił Ukrainie pomocy humanitarnej, finansowej oraz – w ograniczonym stopniu – militarnej poprzez wysłanie tzw. wsparcia nieśmiercionośnego, takiego jak np. kamizelki kuloodporne, hełmy, racje żywnościowe itp.⁷ Administracja prezydenta Moon'a odrzuciła propozycje dotyczące możliwości wysłania broni, a zwłaszcza systemu obrony powietrznej Cheongung/KM-SAM, o który poprosiły władze Ukrainy i Stanów Zjednoczonych, powołując się na krajowe regulacje odnoszące się do eksportu uzbrojenia⁸ oraz obawy związane z możliwym osłabieniem własnego potencjału obronnego⁹.

W marcu 2022 r. odbyły się w Korei Południowej wybory prezydenckie, które wygrał Yoon Suk-yeol z Partii Siła Narodu (People's Power

- 5 *MOFA spokesperson's statement on situation regarding Ukraine*, Ministry of Foreign Affairs Republic of Korea, „Korea.net” [online], 25 II 2022 [dostęp: 21 XI 2023]: <<https://www.korea.net/Government/Briefing-Room/Press-Releases/view?articleId=6314&type=O&insttCode=>>; O. Pietrewicz, *Japonia i Korea Południowa wobec agresji Rosji na Ukrainę*, Polski Instytut Spraw Międzynarodowych [online], 3 III 2022 [dostęp: 6 V 2023]: <<https://www.pism.pl/publikacje/japonia-i-korea-poludniowa-wobec-agresji-rosji-na-ukraine>>.
- 6 *Korean government announces details on financial sanctions against Russia*, Ministry of Economy and Finance Republic of Korea, „Korea.net” [online], 1 III 2022 [dostęp: 26 XI 2023]: <<https://www.korea.net/Government/Briefing-Room/Press-Releases/view?articleId=5302&type=N&insttCode=A260122>>.
- 7 J. Janovsky i in., *Kyiv's K-support: South Korean military aid to Ukraine*, Oryxspioenkop.com [online], 19 IX 2023 [dostęp: 14 XI 2023]: <<https://www.oryxspioenkop.com/2023/09/kyivs-k-support-south-korean-military.html>>; T. Stangarone, *How to enhance South Korea's support for Ukraine*, „The Diplomat” [online], 15 III 2023 [dostęp: 24 XI 2023]: <<https://thediplomat.com/2023/03/how-to-enhance-south-koreas-support-for-ukraine/>>.
- 8 Południowokoreańskie prawo zakazuje eksportu broni wyprodukowanej w Korei Południowej do państw biorących udział w konfliktach zbrojnych. T. Stangarone, *How to enhance South Korea's support for Ukraine*.
- 9 R. E. Kelly, *South Korea's bewildering stance on the Ukraine conflict*, „Japan Times” [online], 18 IV 2022 [dostęp: 5 V 2023]: <<https://www.japantimes.co.jp/opinion/2022/04/18/commentary/world-commentary/south-korea-confusion-ukraine>>; R. P. Par-do, S. Kim, *South Korea: siding with the west and distancing from Russia*, „International Politics” 2023, vol. 60, s. 1113–1133, DOI: 10.1057/s41311-023-00431-1.

Party, PPP)¹⁰. Nowy przywódca, w porównaniu ze swoim poprzednikiem, zmienił retorykę, wyraźniej krytykując Rosję, jednak nie przełożyło się to na dostawy broni dla Kijowa¹¹. W kwietniu 2023 r., tuż przed wizytą w Stanach Zjednoczonych, prezydent Yoon zapowiedział w wywiadzie udzielonym Agencji Reutera, że Korea Południowa dopuszcza możliwość przekazania broni Ukrainie:

jeśli zaistnieje sytuacja, której społeczność międzynarodowa nie może tolerować, np. atak na ludność cywilną na dużą skalę, masakra lub poważne naruszenie prawa wojennego¹².

Wypowiedź ta spotkała się z agresywną reakcją rosyjskich władz, które wprost zagroziły przekazaniem broni Korei Północnej¹³. Do października 2023 r., jedynym bezpośrednim wsparciem, z wyjątkiem pomocy humanitarnej, jest przekazanie przez Koreę Południową kilku zdalnie sterowanych trałów przeciwminowych DOK-ING (miały trafić na front w maju 2023¹⁴), oraz dwóch pojazdów inżynieryjnych K600 Rhino, które najprawdopodobniej dotarły na Ukrainę we wrześniu 2023¹⁵. W przestrzeni

- 10 Y. Ryu, *South Korea in 2022*, s. 7–21; G. Strnad, *Wyzwania i kierunki nowej administracji prezydenta Yoon Suk Yeola*, „Azja-Pacyfik” 2022, t. 25, s. 43–54, DOI: 10.15804/ap2022.1.03.
- 11 E. Lim, *South Korea's security and foreign policy after the war in Ukraine*, The Asia-Pacific Leadership Network [online], 31 III 2022 [dostęp: 24 VIII 2022]: <<https://www.apln.network/analysis/commentaries/south-koreas-security-and-foreign-policy-after-the-war-in-ukraine>>.
- 12 S. Kim, J. Park, H. Shin, *Exclusive: South Korea's Yoon opens door for possible military aid to Ukraine*, „Reuters” [online], 19 IV 2023 [dostęp: 14 XI 2023]: <<https://www.reuters.com/world/asia-pacific/south-koreas-yoon-opens-door-possible-military-aid-ukraine-2023-04-19/>>.
- 13 H. Nam, *S. Korea-Russia ties sour after Yoon's remarks on Ukraine war*, „The Korea Times” [online], 20 IV 2023 [dostęp: 5 V 2023]: <https://www.koreatimes.co.kr/www/nation/2023/04/120_349459.html>.
- 14 S. Mitzer, J. Oliemans, *Answering the call: heavy weaponry supplied to Ukraine*, Oryxspioenkop.com [online], 11 IV 2022 [dostęp: 17 VI 2023]: <<https://www.oryxspioenkop.com/2022/04/answering-call-heavy-weaponry-supplied.html>>.
- 15 D. Axe, *South Korean breaching vehicles will help Ukraine replace its counteroffensive losses*, „Forbes” [online], 18 IX 2023 [dostęp: 19 XI 2023]: <<https://www.forbes.com/sites/davidaxe/2023/09/18/south-korean-breaching-vehicles-will-help-ukraine-replace-its-counteroffensive-losses/>>; J. Janovsky i in., *Kyiv's K-Support*.

medialnej pojawiały się doniesienia w sprawie przekazania amunicji artyleryjskiej Kanadzie i Stanom Zjednoczonym¹⁶, a nawet ręcznych wyrzutni pocisków przeciwlotniczych [MANPADS] Shingung / Chiron na Ukrainę¹⁷, lecz nie zostały one oficjalnie potwierdzone. Według ekspertów Korea Południowa zdecydowała się wspierać Ukrainę „pośrednio” poprzez uzupełnianie arsenałów państw, które przekazały swoje uzbrojenie ukraińskiej armii¹⁸. Najlepszym przykładem może być Polska, z którą podpisano umowy na dostawę nowoczesnego uzbrojenia, tj. czołgów K2 Black Panther, samobieżnych armatohaubic K9 Thunder, wyrzutni raketowych K239 Chunmoo i samolotów szkolno-bojowych FA50¹⁹. Jako wsparcie pośrednie wskazywano także na udzielenie Polsce zgody w kwestii wysłanie armatohaubic Krab²⁰ na Ukrainę²¹. Wymienione działania nie wpłynęły jednak na zwiększenie pomocy ze strony Seulu, która nadal jest niewielka w porównaniu ze wsparciem ze strony innych państw optujących za Ukrainą²², a zwłaszcza ze strony Polski²³. Mimo nacisków USA, Sojuszu

- 16 T. Roehrig, *Becoming an “Unfriendly” State: South Korea – Russia Relations and the Invasion of Ukraine*, „Asian Survey” 2022, vol. 62, issue 5–6, s. 866–892, DOI: 10.1525/as.2022.1799278.
- 17 A. M. Maciejewski, *Czechy kanałem przerzutowym południowokoreańskiej broni dla Ukrainy?*, ZBIAM.pl [online], 30 IX 2022 [dostęp: 30 IV 2023]: <<https://zbiam.pl/czechy-kanalem-przerzutowym-poludniowokoreańskiej-broni-dla-ukrainy/>>.
- 18 J. Mackenzie, *Ukraine war: Pressure builds on South Korea to send arms to Kyiv*, BBC.com [online], 8 VII 2023 [dostęp: 12 VII 2023]: <<https://www.bbc.com/news/world-asia-66043946>>; T. Roehrig, *Becoming an “Unfriendly” State*, s. 866–892.
- 19 J. Mackenzie, *Ukraine war*; O. Pietrewicz, *Intensyfikacja współpracy Korea Południowa – NATO*, Polski Instytut Spraw Międzynarodowych [online], 4 VIII 2022 [dostęp: 18 VI 2023]: <<https://www.pism.pl/publikacje/intensyfikacja-wspolpracy-korea-poludniowa-nato>>.
- 20 Polska mogła wysłać Kraby na Ukrainę, ponieważ uzyskała zgodę koreańskich władz, która była wymagana, gdyż polska armatohaubica bazuje na podwoziu swojego koreańskiego odpowiednika K9 Thunder; T. Stangarone, *How to enhance South Korea’s support for Ukraine*.
- 21 R. P. Pardo, S. Kim, *South Korea: siding with the west and distancing from Russia*, s. 1113–1133.
- 22 Zob. więcej: Ukraine Support Tracker, Kiel institute for the World Economy [online, dostęp: 18 VI 2023]: <<https://www.ifw-kiel.de/topics/war-against-ukraine/ukraine-support-tracker/>>
- 23 S. Mitzer, J. Oliemans, *A European powerhouse: Polish military aid to Ukraine*, Oryxspioenkop.com [online], 18 VIII 2022 [dostęp: 3 III 2023]: <<https://www.oryxspioenkop.com/2022/08/a-european-powerhouse-polish-military.html>>.

Północnoatlantyckiego oraz poszczególnych państw członkowskich NATO (w tym Polski), pozyskujących wsparcie dla Ukrainy, nadal nie udało się zmienić stanowiska Seulu. Chociaż stosowano różnego rodzaju argumenty, takie jak podkreślanie znaczenia sojuszy i obrona ładu międzynarodowego oraz użycie imperatywu natury moralnej²⁴, postawa koreańskich decydentów nie uległa zmianie. Warto wskazać przyczynę nacisków na władze w Seulu. Obecnie Korea Południowa to dziesiąta największa gospodarka oraz szósty eksporter broni na świecie, a także uznaje się ją jako jeden z ważniejszych krajów zaliczanych do kategorii tzw. państw średnich²⁵. Z powodu oficjalnego stanu wojny między państwami koreańskimi, Południe dysponuje bardzo nowoczesnym przemysłem obronnym, zdolnym wyprodukować dużą liczbę uzbrojenia wysokiej jakości w bardzo krótkim czasie i w przystępnej cenie. Południowokoreańska armia utrzymuje ponadto znaczne zapasy broni i amunicji na wypadek wojny. Przewyższają one rezerwy państw Zachodu, które po 1989 r. „na fali” pokojowej dywidy znacząco zredukowały własne rezerwy oraz potencjał rodzimych przemysłów obronnych. Na przykład szacunki dotyczące zapasów amunicji artyleryjskiej kalibru 155 mm oceniane są co najmniej na milion sztuk. Rezerwy Seulu, oprócz amunicji, mają obejmować również pojazdy wojskowe, produkowane według zachodnich wzorców²⁶, oraz sprzęt posowiecki,

- 24 Są to odwołania do wojny koreańskiej, na co wskazują niektórzy eksperci i politycy. Polegają one na przypomnieniu, że Korea Południowa po ataku Północy i w trakcie wojny w latach 1950–1953 również uzyskała pomoc od innych państw. Sojusznicy udzielili jej nie tylko wsparcia w formie sprzętu wojskowego, ale na pomoc Korei wysłali także swoje wojska. Argumenty tego typu zawierają sugestię „spłaty moralnego długu”, skoro samemu kiedyś skorzystało się z podobnej pomocy. C. Davies, *Pentagon leaks cast harsh light on South Korea's timid foreign policy*, „Financial Times” [online], 12 IV 2023 [dostęp: 30 XI 2023]: <<https://www.ft.com/content/151880d1-51a2-45be-a26f-3cf5da933087>>.
- 25 S. Snyder, *South Korean views of rising tensions between Russia and the Ukraine*, „Forbes” [online], 11 II 2022 [dostęp: 25 XI 2023]: <<https://www.forbes.com/sites/scottasnyder/2022/02/11/south-korean-views-of-rising-tensions-between-russia-and-the-ukraine/>>; A. Yeo, *South Korean foreign policy in the Indo-Pacific era*, Brookings.edu [online], 14 XI 2022 [dostęp: 28 XI 2023]: <https://www.brookings.edu/wp-content/uploads/2022/11/FP_20221123_rok_indo_pacific_yeo.pdf>.
- 26 S. Choe, *South Korea is exporting billions in arms, just not to Ukraine*, „Japan Times” [online], 6 III 2023 [dostęp: 1 V 2023]: <<https://www.japantimes.co.jp/news/2023/03/06/asia-pacific/south-korea-arms-exports/>>; R. Czulda, *South Korea remains unwilling to provide military aid to Ukraine*, Pulaski.pl [online], 23 V 2023

taki jak np. czołgi T-80 czy bojowe wozy piechoty BMP-3, które Korea Południowa otrzymała w przeszłości od Rosji jako spłatę długów ZSRR²⁷. Poradziecka broń mogłaby zostać wysłana w pierwszej kolejności, ponieważ sprzęt ten jest dobrze znany ukraińskim żołnierzom i od razu trafiłby na front, bez potrzeby dodatkowych szkoleń. Poza tym wyroby koreańskiej zbrojeniówki, takie jak wspomniane już systemy, kupione przez Polskę, są kompatybilne ze standardami NATO, np. w zakresie amunicji²⁸. Dzięki temu stanowiłyby znaczące wzmocnienie wojsk ukraińskich, gdyby rzeczywiście trafiły na front. Teoretycznie koreańska broń mogłaby stanowić swoisty „gamechanger”, który mógłby przechylić szalę zwycięstwa na korzyść Ukrainy, a skala potencjalnej pomocy wojskowej lokowałaby Koreę Południową w ścisłej czołówce największych donatorów. Lecz Seul prowadzi politykę całkowicie odmienną.

Postawa Korei Południowej wobec rosyjskiej napaści na Ukrainę – przyczyny i skutki

Polityka Seulu wobec inwazji Federacji Rosyjskiej w Ukrainie jest wypadkową wielu czynników. Bez analizy ich źródeł niemożliwe jest zrozumienie powodów, dla których Republika Korei przyjęła określoną politykę, a tym

[dostęp: 4 VI 2023]: <<https://pulaski.pl/pulaski-policy-paper-south-korea-remains-unwilling-to-provide-military-aid-to-ukraine-robert-czulda/>>; J. Mackenzie, *Ukraine war*; C. H. Park, *Is South Korea ready to be a global pivotal arms exporter?*, „The Diplomat” [online], 13 VII 2023 [dostęp: 30 XI 2023]: <<https://thediplomat.com/2023/07/is-south-korea-ready-to-be-a-global-pivotal-arms-exporter/>>; *Prospects on K-Defense in 2023*, Arirang News [online], 30 I 2023 [dostęp: 19 XI 2023]: <<https://www.youtube.com/watch?v=JM1v19YRLnY>>; O. Pietrewicz, *Przełomowa deklaracja. Korea przekaże pomoc wojskową Ukrainie?*, *Podróż bez paszportu* [online], 19 IV 2023 [dostęp: 30 IV 2023]: <<https://www.youtube.com/watch?v=NCjvAaUpPrg>>.

27 R. Czulda, *South Korea remains unwilling to provide military aid to Ukraine*; tenże, „Umowy z Polską to także korzyść dla bezpieczeństwa Korei”. *Koreański generał dla Defence24.pl o sprzeczności i współpracy*, Defence24.pl [online], 27 VIII 2022 [dostęp: 4 V 2023]: <<https://defence24.pl/geopolityka/umowy-z-polska-to-takze-korzysc-dla-bezpieczenstwa-korei-koreański-general-dla-defence24pl-o-sprzecie-i-wspolpracy>>; W. Rodkiewicz, *Młodszy partner Chin. Polityka Rosji wobec problemu koreańskiego*, Ośrodek Studiów Wschodnich, Warszawa 2018 (Punkt Widzenia, nr 72): <https://www.oswawaw.pl/sites/default/files/PW_72_Mlodszy-partner-Chin_net.pdf> [dostęp: 12 XI 2023].

28 O. Pietrewicz, *Intensyfikacja współpracy Korea Południowa – NATO*.

samym zastosowanie przez międzynarodowe środowiska skutecznych prób wpłynięcia na zmianę jej decyzji.

Pierwszą główną determinantą, z jaką rząd w Seulu musi się godzić, jest obecność „problematicznego” sąsiada, czyli istnienie Korei Północnej. Pjongjang od początku napaści na Ukrainę jednoznacznie poparł Rosję. Według doniesień służb specjalnych Korei Południowej i USA wsparcie to przybrało konkretny wymiar w odniesieniu do zasobów amunicji artyleryjskiej i pocisków rakietowych przekazywanych armii rosyjskiej. Powstała sytuacja to precedens i także zagrożenie implikujące potencjalne kolejne, większe dostawy amunicji i nowych typów broni²⁹. W ostatnim czasie Korea Północna zintensyfikowała swoje próby rakietowe, zmuszając Południe do wzmocnienia wojskowej zdolności odstraszania, a zarazem zacieśniła współpracę z Rosją na płaszczyźnie militarnej. To z kolei warunkuje postawę Seulu wobec Moskwy³⁰. Kwestia Korei Północnej w polityce zagranicznej Seulu jest bezwzględnie kluczowa z powodu podziału Półwyspu, który trwa od 1953 r., i ciągłego braku traktatu pokojowego kończącego wojnę między tymi państwami. Z tej przyczyny *de iure* Korea Południowa i Północna znajdują się w stanie wojny. Ryzyko potencjalnej konfrontacji z sąsiadem, dysponującym ogromną armią i bronią atomową, a także zagadnienie przyszłego zjednoczenia Korei, zajmują centralne miejsce w polityce zagranicznej Seulu.

Kolejnym czynnikiem wpływającym na postawę Korei są jej relacje z Rosją, którą na Południu postrzega się jako drugie państwo, poza Chińską Republiką Ludową, zdolne realnie wpływać na przywódcę Korei Północnej Kim Jong-un'a i tym samym zapanować nad procesem pokojowym na Półwyspie Koreańskim, wspólnie z pozostałymi aktorami sceny politycznej, czyli ze stronami tzw. rozmów sześciostronnych³¹. Poza tym Moskwa na początku wojny skierowała jawne groźby wobec Seulu,

29 J. M. Raubo, *Północnokoreański „magazyn z bronią” otwarty nie tylko dla Rosji [Opinia]*, Defence24.pl [online], 7 XI 2023 [dostęp: 7 XI 2023]: <<https://defence24.pl/geopolityka/polnocnokoreanski-magazyn-z-bronia-otwarty-nie-tylko-dla-rosji-opinia>>; T. Roehrig, *Becoming an „Unfriendly” State*, s. 866–892.

30 R. P. Pardo, S. Kim, *South Korea: siding with the west and distancing from Russia*; T. Roehrig, *Becoming an „Unfriendly” State*, s. 866–892.

31 W. Rodkiewicz, *Młodszy partner Chin*; T. Roehrig, *Becoming an „Unfriendly” State*, s. 866–892.

wskazując, że jakakolwiek pomoc wojskowa udzielona Ukrainie spowoduje pogorszenie stosunków dwustronnych (łącznie z ich zerwaniem) oraz odwetowe wsparcie wojskowe udzielone reżimowi w Pjongjangu³². Należy przypomnieć, że mimo gigantycznej dysproporcji potencjałów wojskowych (pomijając broń atomową) na rzecz Południa³³, Seul obawia się, iż każde dowolne wsparcie Korei Północnej, np. za pomocą nowszych czołgów, wozów bojowych, artylerii, systemów obrony powietrznej czy samolotów, mogłoby znacząco utrudnić działania zbrojne Południa w przypadku ewentualnej wojny na Półwyspie. Obawy budzi również możliwość transferu technologii wojskowych, zwłaszcza w dziedzinie produkcji rakiet³⁴, chociaż ich adekwatność jest kwestionowana³⁵. Poza tym Korea Południowa, podobnie jak swego czasu Japonia, uważała, że wspólne inwestycje wpłyną na zmianę postawy Rosjan, a mianowicie skłonią ich do rozwiązania problemów państw azjatyckich (denuklearyzacja Półwyspu, uregulowanie statusu Kuryli / Terytoriów Północnych), co trochę przypomina niemiecką politykę „Wandeln und Handeln”, która zakończyła się podobnie, czyli fiaskiem³⁶. Różnica dotyczy zmiany postawy Japonii wobec Rosji, tzn. na oglądzie sytuacji z pozycji bardziej zdecydowanej³⁷, w przeciwieństwie do Korei Południowej i Niemiec. Efektem działań Seulu były inwestycje koreańskich czeboli, takich jak Hyundai, Samsung czy LG, w wybrane

- 32 S. Choe, *South Korea is exporting billions in arms, just not to Ukraine; Prospects on K-Defense in 2023*, Arirang News [online], 30 I 2023.
- 33 Według dostępnych informacji, główną siłę armii Korei Północnej stanowi sprzęt radziecki i chiński z lat 50. i 60. XX w., natomiast liczebność nowszych maszyn, np. czołgów T-72 szacuje się na „ilości homeopatyczne” (przyj. Autora); R. E. Kelly, *South Korea’s bewildering stance on the Ukraine conflict*.
- 34 R. Czulda, „Umowy z Polską to także korzyść dla bezpieczeństwa Korei”; T. Stangarone, *How to enhance South Korea’s support for Ukraine*.
- 35 O. Pietrewicz, *Przełomowa deklaracja. Korea przekaze pomoc wojskową Ukrainie?*
- 36 R. E. Kelly, *South Korea’s bewildering stance on the Ukraine conflict*; T. Stangarone, *How to enhance South Korea’s support for Ukraine*.
- 37 R. E. Kelly, *South Korea’s bewildering stance on the Ukraine conflict*; R. P. Pardo, S. Kim, *South Korea: siding with the west and distancing from Russia*; B. Węglarczyk, *Japonia w cieniu wojny. „To, co dzieje się w Ukrainie, może wydarzyć się i u nas”*, Onet.pl [online], 26 I 2023 [dostęp: 28 XI 2023]: <<https://wiadomosci.onet.pl/swiat/japonia-w-cieniu-wojny-w-ukrainie-sporo-graniczne-z-rosja-chinami-i-korea/2gs73jg>>.

fabryki w Rosji, oraz ich silna pozycja na tamtejszym rynku³⁸. Ważne były też plany wspólnych międzykoreańskich inwestycji infrastrukturalnych z udziałem Moskwy, których znaczenie wzrosło za kadencji Park Geun-hye i Moon Jae-in'a, choć nie zostały one zrealizowane³⁹. Wśród koreańskich elit ukształtował się jednocześnie pogląd o Rosji jako ważnym rynku zbytu oraz dostawcy surowców niezbędnych dla koreańskiego przemysłu⁴⁰, głównie dla sektora high-tech czy produkcji procesorów⁴¹. Poza tym w Korei Południowej dominuje pogląd, całkowicie obcy polskiej myśli politycznej, że „z mocarstwami (USA, Chiny, Rosja) nie należy się konfliktować”, co tłumaczyłoby powściągliwą reakcję Seulu, mimo że Korea Południowa sama aspiruje do miana mocarstwa⁴². Ważnym elementem tej postawy, którego również nie wolno ignorować, są znaczne sympatie prorosyjskie. Mimo że większość koreańskiego społeczeństwa, tj. 77 proc. postrzega Rosję negatywnie⁴³, to nastroje te funkcjonują u części elit, zwłaszcza w starszym pokoleniu, oraz wśród działaczy i wyborców Partii Demokratycznej. Jako przyczynę tego stanu wymienia się poparcie Rosji dla koreańskich aspiracji niepodległościowych w XIX i XX w., kiedy to Moskwa rywalizowała z Japonią o wpływy na Półwyspie, a także nastroje antyamerykańskie w społeczeństwie koreańskim⁴⁴.

38 H. Nam, *S. Korea-Russia ties sour after Yoon's remarks on Ukraine war*; W. Rodkiewicz, *Młodszy partner Chin*.

39 W. Rodkiewicz, *Młodszy partner Chin*.

40 Warto odnotować, że po inwazji Rosji na Ukrainę, Korea Południowa ograniczyła import surowców z Rosji. Na przykład o ok. 70 proc. spadł import ropy naftowej i produktów pochodnych, a o 40 proc. import skroplonego gazu ziemnego (LNG). Wyjątkiem jest wzrost importu węgla. T. Stangarone, *How to enhance South Korea's support for Ukraine*.

41 O. Pietrewicz, *Japonia i Korea Południowa wobec agresji Rosji na Ukrainę*.

42 Tegoż, *Przełomowa deklaracja. Korea przekaże pomoc wojskową Ukrainie?*

43 R. Q. Turcsányi, K. Dubravčíková, S. Kang, J. Iocovozzi, M. Šimalčík, L. Husenicová, *South Korean public opinion on the world in times of global turmoil. US yay, China nay, Japan meh*, Central European Institute of Asian Studies, Bratislava 2022: <https://ceias.eu/wp-content/uploads/2022/09/Korean-poll-finaldraft-adjustments-3-1_rqt-1-2.pdf> [dostęp: 30 XI 2023].

44 R. E. Kelly, *South Korea's bewildering stance on the Ukraine conflict*; O. Pietrewicz, *Krewetka między wielorybami. Półwysep Koreański w polityce mocarstw*, Wydawnictwo Asian Century, Warszawa 2020.

Ważnym czynnikiem, wpływającym na postawę Korei Południowej wobec zbrojnej agresji Rosji, są stosunki z Chinami, gdyż to właśnie Pekin ma największe możliwości oddziaływania na Koreę Północną. Tym samym przez władze w Seulu jest on postrzegany jako strona strategiczna w procesie denuklearyzacji Półwyspu. Poza tym Chiny są głównym partnerem handlowym Korei Południowej i podobnie jak w przypadku Rosji, miejscem ulokowania fabryk czeboli, chociaż ich skala i znaczenie są szersze i głębsze. W Chinach np. znajdują się fabryki półprzewodników Samsunga oraz SK Hynix. Istotne też są zależności gospodarcze, a Pekin zapewne nie zawaha się wykorzystać ich w celach politycznych. Przykładem może być kryzys wokół THAAD – systemu obrony powietrznej – który USA rozmieściły w 2016 r. na terytorium Południa. Pekin uznał to za krok wymierzony w Państwo Środka i w odwecie nałożył sankcje gospodarcze na Koreę Południową, m.in. w sektorze turystyki i kultury (np. zakaz rozpowszechniania utworów i seriali). Z tego powodu koreańskie korporacje poniosły znaczne straty, a nawet, jak w przypadku Lotte, musiały wycofać się z tamtejszego rynku. Korea Południowa ostatecznie ustąpiła, a Pekin po kilku latach zniósł restrykcje⁴⁵. Wydarzenie to sprawiło, że władze w Seulu postanowiły prowadzić politykę „nieantagonizowania” Chin. Była ona formułowana jako strategiczna niejednoznaczność i kontynuowana w obawie przed ponownymi sankcjami, co można było zaobserwować zwłaszcza za kadencji prezydenta Moon Jae-in’a, który dystansował się do USA oraz próbował realizować politykę zbliżenia z Chinami i Koreą Północną⁴⁶. Działania te zakończyły się połowicznym sukcesem, gdyż spotkania przywódców obydwu Korei nie przyniosły wymiernych efektów, np. w kwestii denuklearyzacji Półwyspu.

Kolejny czynnik, która decyduje o postawie Korei Południowej wobec rosyjskiej inwazji w Ukrainie, wiąże się ze specyfiką koreańskiej polityki zagranicznej i strategią wewnętrzną. W przypadku działań Seulu na arenie międzynarodowej można zauważyć, że główną determinantę tych poczynań

45 J. Beczkowska, „Bezpieczeństwo to Stany Zjednoczone, gospodarka to interes narodowy”; O. Pietrewicz, *Stosunki Chiny – Korea Południowa: próba wyjścia z impasu*, Polski Instytut Spraw Międzynarodowych [online], 5 I 2018 [dostęp: 8 XI 2023]: <<https://pism.pl/upload/images/artykuly/legacy/files/23903.pdf>>.

46 J. Beczkowska, „Bezpieczeństwo to Stany Zjednoczone, gospodarka to interes narodowy”; R. E. Kelly, *South Korea’s bewildering stance on the Ukraine conflict*.

wyznacza prymat ekonomii⁴⁷. Przejawia się on w dążeniu do maksymalizacji zysków z międzynarodowego handlu i dbaniu o interesy rodzimych przedsiębiorstw, głównie czeboli, czego przykładem jest wspieranie eksportu i częsta współpraca firm z Południa z lokalnymi partnerami oraz szeroki transfer technologii. Dostrzegalna jest zarazem bardzo wstrzemięźliwa postawa koreańskich polityków, ale również biznesmenów i celebrytów, przejawiająca się brakiem jednoznacznego stanowiska w wielu sprawach, m.in. światopoglądowych, społecznych, politycznych wówczas, kiedy mogłoby to zaszkodzić interesom, np. gdyby pojawił się bojkot lub sankcje. Z tego powodu można odnieść wrażenie, że koreańscy liderzy opinii, w przeciwieństwie do ich zachodnich odpowiedników, starają się trzymać z dala od tematów politycznych i społecznych, które mogłyby podzielić opinię publiczną tak w kraju, jak i zagranicą⁴⁸. Wypada zauważyć, że na początku rosyjskiej napaści na Ukrainę doszło w Korei Południowej do kilku demonstracji, wyrażających poparcie dla Kijowa, a także zorganizowano oddolne zbiórki na pomoc humanitarną. Z czasem zainteresowanie rosyjską agresją osłabło, jednak na początku wojny koreańskie społeczeństwo zaprezentowało bardziej zdecydowaną postawę, sprzeciwiając się swoim władzom i elitom⁴⁹. Poza tym „Korea jest uznawana przez inne kraje za naród, który unika kwestii drażliwych”⁵⁰, co w polityce może być zarówno zaletą, jak i wadą. Seul z jednej strony jest postrzegany w działaniach biznesowych jako partner handlowy bez zarzutu, a z drugiej – jako gracz niezdolny do podjęcia ryzyka w sferze politycznej i do prowadzenia aktywnych działań na arenie międzynarodowej⁵¹.

47 R. E. Kelly, *South Korea's bewildering stance on the Ukraine conflict*; S. Snyder, *South Korean views of rising tensions between Russia and the Ukraine*.

48 G. Shin, H. M. Gordon, M. Webster, *It's time for K-pop stars to speak out on human rights*, „The Diplomat” [online], 18 IV 2022 [dostęp: 27 XI 2023]: <<https://thediplomat.com/2022/04/its-time-for-k-pop-stars-to-speak-out-on-human-rights/>>.

49 T. Roehrig, *Becoming an „Unfriendly” State*, s. 866–892.

50 J. Shin, *South Korea's dilemma over sending arms to Ukraine*, „The Korea Herald” [online], 13 II 2023 [dostęp: 11 VII 2023]: <<https://www.koreaherald.com/view.php?ud=20230213000588>>.

51 C. Davies, *Pentagon leaks cast harsh light on South Korea's timid foreign policy*; R. E. Kelly, *South Korea's bewildering stance on the Ukraine conflict*; H. Nam, *S. Korea-Russia ties sour after Yoon's remarks on Ukraine war*; J. Shin, *South Korea's dilemma over sending arms to Ukraine*; S. Snyder, *South Korean views of rising tensions between Russia and the Ukraine*; A. Yeo, *South Korean foreign policy in the Indo-Pacific era*.

Ważnym aspektem koreańskiej polityki, bez którego nie sposób wyjaśnić postawę rządu, są nastroje wewnętrzne i ogólny klimat. Według sondaży 56 proc. Koreańczyków przeciwnych jest przekazywaniu Ukrainie broni, co potwierdziły odnotowywane demonstracje przeciwników wspierania Kijowa⁵². Tylko 15 proc. obywateli Południa popiera postulat dostarczenia Ukrainie uzbrojenia⁵³. Główne partie polityczne, zwłaszcza opozycyjna Partia Demokratyczna⁵⁴, również są przeciwnikami wysyłania broni. Poza tym kwestia ta stała się jednym z licznych tematów wykorzystywanych do celów politycznych⁵⁵. Wskazuje się też, że koreańskie społeczeństwo oraz elity są podatne na rosyjską dezinformację i – tym samym – zajmują stanowisko nieprzychylnie wobec Kijowa⁵⁶. Kwestią żywotną jest powszechnie funkcjonujący pogląd, że wojna toczy się daleko, a więc nie dotyczy Korei Południowej. Stanowiska tego nie podziela jednak sąsiednia Japonia. Dla niej rosyjska napaść na Ukrainę stanowi istotny problem dla tamtejszej polityki i kwalifikowana jest jako potencjalne zagrożenie dla stabilności w Azji⁵⁷. Głosy koreańskich polityków i ekspertów, postulujących udzielenie wojskowego wsparcia Ukrainie, jak np. deputowanego do Zgromadzenia Narodowego Shin Won-shik'a⁵⁸ czy Lee Jun-seok'a – byłego lidera Partii

52 H. Lee, *Protest against lethal aid to Ukraine*, „The Korea Times” [online], 23 IV 2023 [dostęp: 14 VII 2023]: <https://www.koreatimes.co.kr/www/nation/2023/04/356_349576.html>; J. Mackenzie, *Ukraine war*.

53 R. P. Pardo, S. Kim, *South Korea: siding with the west and distancing from Russia*.

54 R. E. Kelly, *South Korea's bewildering stance on the Ukraine conflict*; T. Roehrig, *Becoming an „Unfriendly” State*, s. 866–892; W. Stelmach, *Korea Płd. dostarczy broń Ukrainie? „To będzie zależało od działań Rosji”*, RMF24.pl [online], 20 IV 2023 [dostęp: 27 XI 2023]: <https://www.rmf24.pl/raporty/raport-wojna-z-rosja/news-korea-pld-dostarczy-bron-ukrainie-to-bedzie-zalezalo-od-dzia,nId,6729091#crp_state=1>.

55 A. Kim, (*Up close in Yeouido*) *Days of strategic ambiguity are over: Rep. Shin Won-sik*, „The Korea Herald” [online], 14 VI 2023 [dostęp: 21 VI 2023]: <<http://www.koreahe-rald.com/view.php?ud=20230614000682>>; T. Roehrig, *Becoming an „Unfriendly” State*, s. 866–892.

56 O. Pietrewicz, *Przełomowa deklaracja. Korea przekaże pomoc wojskową Ukrainie?*

57 C. Davies, *Pentagon leaks cast harsh light on South Korea's timid foreign policy*; R. P. Pardo, S. Kim, *South Korea: siding with the west and distancing from Russia*; B. Węglarczyk, *Japonia w cieniu wojny*.

58 A. Kim, (*Up close in Yeouido*).

Siła Narodu⁵⁹ i Kwon Ki-chang'a – byłego ambasadora Republiki Korei w Ukrainie⁶⁰, znajdują się w zdecydowanej mniejszości podobnie jak i odważna decyzja ochotników, którzy w obronie Ukrainy pojechali walczyć, wstępując w szeregi Międzynarodowego Legionu Obrony Terytorialnej Ukrainy⁶¹. Można wręcz stwierdzić, że koreańskie elity i społeczeństwo nie interesują się polityką zagraniczną, poza kwestiami bezpośrednio odnoszącymi się do Korei Północnej i historycznych sporów z Japonią. Natomiast, *de facto*, w debacie publicznej nie istnieją tematy związane ze stosunkami międzynarodowymi czy dotyczące kreowania własnej wizji kształtowania globalnego porządku⁶². Wobec powyższego niemożliwe wydaje się podjęcie przez obecny rząd działań, pozostających w opozycji do nastrojów społecznych, a presja zewnętrzna mogłaby tylko przynieść skutek odwrotny od zamierzonego.

Ostatnim czynnikiem określającym postawę Korei Południowej wobec wojny w Ukrainie jest strategia globalnego państwa kluczowego. To koncepcja przyjęta przez administrację prezydenta Yoon Suk-yeola, zakładająca bycie całkowitym przeciwieństwem dotychczasowej polityki strategicznej niejednoznaczności realizowanej przez poprzedniego przywódcę Moon Jae-in'a. Korea Południowa w myśl koncepcji globalnego państwa kluczowego miałaby wykorzystywać swoją międzynarodową pozycję jako przedstawicielka państwa średniego w celu promocji współpracy, zwłaszcza gospodarczej, oraz uniwersalnych wartości takich jak wolność, prawa człowieka, pokojowe relacje między państwami i oparty na nich ład międzynarodowy⁶³. Ramon Pacheco Pardo, ekspert ds. Korei w Brussels School

59 Y. Kim, *Interview 'Seoul can provide lethal aid to Kyiv': ex-ruling party chief*, „The Korea Times” [online], 2 III 2023 [dostęp: 22 VI 2023]: <https://www.koreatimes.co.kr/www/nation/2023/06/113_346371.html>.

60 J. Mackenzie, *Ukraine war*.

61 Tamże.

62 S. O'Malley, *South Korea as global pivot state*, „The Korea Times” [online], 28 III 2023 [dostęp: 27 IV 2023]: <https://www.koreatimes.co.kr/www/opinion/2023/03/197_347821.html>; J. Shin, *Arms support for Ukraine should be through international consensus, EU expert says*, „The Korea Herald” [online], 31 V 2023 [dostęp: 29 XI 2023]: <<https://www.koreaherald.com/view.php?ud=20230530000783>>; A. Yeo, *South Korean foreign policy in the Indo-Pacific era*.

63 S. O'Malley, *South Korea as global pivot state*; R. P. Pardo, *South Korea as a „global pivotal state”: the role of partners*, Brussels-School.be [online], 21 IV 2022 [dostęp: 30 XI 2023]: <https://brussels-school.be/sites/default/files/CSDS%20Policy%20brief_2207_o.pdf>.

of Governance, uważa, że strategia globalnego państwa kluczowego tak naprawdę jest kontynuacją polityki zwiększania aktywności Seulu na arenie międzynarodowej, która trwa co najmniej od czasów prezydentury Kim Young-sam'a w latach dziewięćdziesiątych XX w.⁶⁴ Jest to bez wątpienia ważne państwo na arenie międzynarodowej, jednak ocena rosyjskiej inwazji na Ukrainę pozostawiła na jej wizerunku widoczne skazy. Według niektórych ekspertów, np. Seana O'Malley'a z Uniwersytetu w Dongseo, Seul w swojej polityce zagranicznej zbytnio skupił się na gospodarce i kulturze, czyli sferze soft power. Gdy Federacja Rosyjska zaatakowała Ukrainę, próbował jednocześnie utrzymać dotychczasowe relacje z Rosją, chronić własne interesy ekonomiczne i zachować się zgodnie z oczekiwaniami sojuszników, zwłaszcza USA. Działania te oparte były na wewnętrznie sprzecznych założeniach i bez groźby ograniczeń w handlu ze strony Amerykanów. W rzeczywistości, bez interwencji Waszyngtonu, Korea Południowa nie zajęłaby żadnego stanowiska wobec agresji, tak jak to miało miejsce w 2014 r., gdy skupiła się jedynie na kalkulacji zysków i strat⁶⁵. Dowodzi to, że Korea Południowa mimo „mocarstwowych” aspiracji nie potrafi jasno określić swojego stanowiska, aby nie zepsuć relacji dwustronnych i nie narazić się na ewentualne retorsje. Bardziej obawia się o rynki zbytu i wizerunek niż upominanie się o wartości, które sama głosi⁶⁶. Poza tym siła gospodarki oraz popularność kultury nie skutkują jednoczesnym wzrostem pozycji politycznej kraju na świecie⁶⁷. Casus Ukrainy pokazuje, że koreańskie władze, elity i społeczeństwo nie są na taką sytuację przygotowane i nie potrafią prowadzić polityki dopuszczającej jakiegokolwiek koszty w imię ochrony głoszonych pryncypiów⁶⁸. Egzemplifikacją odmiennej postawy mogą posłużyć te państwa regionu Indo-Pacyfiku, które jednak popierają Ukrainę. Australia na przykład zdecydowała się przekazać jej wsparcie wojskowe (w miarę swoich możliwości), natomiast Japonia i Tajwan, mimo braku

64 R. P. Pardo, *South Korea as a „global pivotal state”: the role of partners.*

65 R. E. Kelly, *South Korea's bewildering stance on the Ukraine conflict*; S. O'Malley, *South Korea as global pivot state*; A. Yeo, *South Korean foreign policy in the Indo-Pacific era.*

66 R. E. Kelly, *South Korea's bewildering stance on the Ukraine conflict*; S. Snyder, *South Korean views of rising tensions between Russia and the Ukraine*; A. Yeo, *South Korean foreign policy in the Indo-Pacific era.*

67 S. O'Malley, *South Korea as global pivot state.*

68 R. E. Kelly, *South Korea's bewildering stance on the Ukraine conflict.*

transferów broni, udzielają pomocy humanitarnej, finansowej oraz wspierają Kijów na arenie międzynarodowej. Z kolei Tokio i Tajpej modernizują swoje siły zbrojne w odpowiedzi na narastające zagrożenia w pobliżu własnych granic, szczególnie ze strony Chin i Korei Północnej. Wykazują tym samym chęć wsparcia Kijowa i skłonność do przyjęcia wspólnej odpowiedzialności za globalny porządek oraz międzynarodowe bezpieczeństwo. Autor niniejszego artykułu podziela opinię ekspertów, którzy postulują, żeby koreańscy decydenci zwracali większą uwagę na postawę omawianych tu krajów, w tym Polski, którym w podjęciu zdecydowanego stanowiska proukraińskiego nie przeszkadzało nawet ich newralgiczne położenie geopolityczne, i nadal otwarcie wspierają Kijów w jego walce o przetrwanie.

Podsumowanie

Inwazja Federacji Rosyjskiej na Ukrainę to konflikt, którego skutki na różne sposoby dotknęły niemal wszystkie państwa świata. Jest ona również swoistym „sprawdzianem” dla poszczególnych aktorów międzynarodowego porządku, ujawniającym ich stosunek i reakcję na jawne łamanie prawa i dokonywanie zbrodni wojennych. Państwa szeroko pojętego Zachodu oraz ich sojusznicy gremialnie poparli Ukrainę, lecz podzieliła ich wewnętrznie kwestia wsparcia wojskowego. Korea Południowa jako nowa globalna potęga gospodarcza i kulturalna oraz ważny sojusznik USA w Azji jest obserwowana ze względu na jej reakcję związaną z inwazją. Państwo to chwalone za udział w pomocy dla Kijowa, jednak odmówiło dostaw broni. Taka dwuznaczna postawa staje się coraz większym obciążeniem dla Seulu, ponieważ skutkuje nieufnością w innych krajach i zarzutami o zarabianiu na tragedii Ukrainy⁶⁹. Niewykluczone, że Korea, która czerpie znaczące zyski z kontraktów zbrojeniowych, może zostać oskarżona o podobne praktyki,

69 J. Bielecki, *Dwuznaczna gra Seulu z Kijowem*, „Rzeczpospolita” [online], 9 III 2023 [dostęp: 5 XII 2023]: <<https://www.rp.pl/polityka/art38091271-dwuznaczna-gra-seulu-z-kijowem>>; S. Cha, *Time for a change? Seoul faces pressure to send weapons to Ukraine*, „Japan Times” [online], 13 VII 2023 [dostęp: 29 XI 2023]: <<https://www.japantimes.co.jp/news/2023/07/13/asia-pacific/seoul-poland-ukraine-defense-exports/>>; S. Choe, *South Korea is exporting billions in arms, just not to Ukraine; Prospects on K-Defense in 2023*, „Arirang News” [online], 30 I 2023; *Who profits from the Ukraine war? South Korea increases arms sales to a record high*, WION [online], 22 XI 2022 [dostęp: 27 XI 2023]: <<https://www.youtube.com/watch?v=GzU86U0rezY>>.

jakie zarzucono Izraelowi, czy państwom Zatoki Perskiej, które odmawiają Ukrainie dostaw broni, a jednocześnie zarabiają na sprzedaży uzbrojenia [Izrael] albo surowców energetycznych [Arabia Saudyjska, Zjednoczone Emiraty Arabskie]. Postawa Korei Południowej być może ulegnie zmianie, choć Seul nie podejmie żadnej decyzji bez amerykańskich nacisków. Współpraca militarna Polski i Korei Południowej jest dla obydwu stron korzystna i będą one dążyć do maksymalizacji zysków. Ale reakcja Korei Południowej na agresję Rosji sprawia, że nie powinniśmy, jako kraj, liczyć na dostawy broni w przypadku analogicznej sytuacji. Dlatego zasadne wydają się duże zakupy, połączone z transferem technologii, tak by nie być całkowicie zależnym od dobrej woli sojuszników w kwestii dostaw uzbrojenia. Przykład państw takich jak Australia, Finlandia i Polska, może być pewną wskazówką dla Korei Południowej w kwestii zachowania się tych krajów, które będąc w trudnym położeniu międzynarodowym, mimo to podejmują zdecydowane działania i do Kijowa kierują pomoc. Niemniej casus rosyjskiej inwazji na Ukrainę pokazuje, że Korea Południowa, dysponując tak znacznym potencjałem na arenie międzynarodowej, powinna wykazać się większym zdecydowaniem, by móc wpływać na procesy polityczne i realizować inne niż tylko gospodarcze interesy.

Bibliografia

- Axe D., *South Korean breaching vehicles will help Ukraine replace its counteroffensive losses*, „Forbes” [online], 18 IX 2023 [dostęp: 19 XI 2023]: <<https://www.forbes.com/sites/davidaxe/2023/09/18/south-korean-breaching-vehicles-will-help-ukraine-replace-its-counteroffensive-losses/>>.
- Beczowska J., *„Bezpieczeństwo to Stany Zjednoczone, gospodarka to interes narodowy” – Korea Południowa wobec rywalizacji amerykańsko-chińskiej*, [w:] *Formy mocarstwowości we współczesnym świecie – studium przypadków*, red. M. Marczuk-Karbownik, K. Żakowski, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2023, s. 73–89: <https://dspace.uni.lodz.pl/xmlui/bitstream/handle/11089/48078/73-89_Beczowska.pdf?sequence=1&isAllowed=y> [dostęp: 8 XI 2023].
- Bielecki J., *Dwuznaczna gra Seulu z Kijowem*, „Rzeczpospolita” [online], 9 III 2023 [dostęp: 5 XII 2023]: <<https://www.rp.pl/polityka/art38091271-dwuznaczna-gra-seulu-z-kijowem>>.
- Cha S., *Time for a change? Seoul faces pressure to send weapons to Ukraine*, „Japan Times” [online], 13 VII 2023 [dostęp: 29 XI 2023]: <<https://www.japantimes.co.jp/news/2023/07/13/asia-pacific/seoul-poland-ukraine-defense-exports/>>.

- Choe S., *South Korea is exporting billions in arms, just not to Ukraine*, „Japan Times” [online], 6 III 2023 [dostęp: 1 V 2023]: <<https://www.japantimes.co.jp/news/2023/03/06/asia-pacific/south-korea-arms-exports/>>.
- Chung K., *South Korea's quest to become a global pivotal state*, „The Diplomat” [online], 4 XI 2023 [dostęp: 26 XI 2023]: <<https://thediplomat.com/2023/11/south-koreas-quest-to-become-a-global-pivotal-state/>>.
- Czulda R., *„Umowy z Polską to także korzyść dla bezpieczeństwa Korei”. Koreański generał dla Defence24.pl o sprzeczności i współpracy*, Defence24.pl [online], 27 VIII 2022 [dostęp: 4 V 2023]: <<https://defence24.pl/geopolityka/umowy-z-polska-to-takze-korzysc-dla-bezpieczenstwa-korei-koreanski-general-dla-defence24pl-o-sprzecie-i-wspolpracy>>.
- Czulda R., *South Korea remains unwilling to provide military aid to Ukraine*, Pulaski.pl [online], 23 V 2023 [dostęp: 4 VI 2023]: <<https://pulaski.pl/pulaski-policy-paper-south-korea-remains-unwilling-to-provide-military-aid-to-ukraine-robert-czulda/>>.
- Davies C., *Pentagon leaks cast harsh light on South Korea's timid foreign policy*, „Financial Times” [online], 12 IV 2023 [dostęp: 30 XI 2023]: <<https://www.ft.com/content/151880d1-51a2-45be-a26f-3cf5da933087>>.
- Janovsky J. i in., *Kyiv's K-Support: South Korean Military Aid To Ukraine*, Oryxspioenkop.com [online], 19 IX 2023 [dostęp: 14 XI 2023]: <<https://www.oryxspioenkop.com/2023/09/kyivs-k-support-south-korean-military.html>>.
- Kelly R. E., *South Korea's bewildering stance on the Ukraine conflict*, „Japan Times” [online], 18 IV 2022 [dostęp: 5 V 2023]: <<https://www.japantimes.co.jp/opinion/2022/04/18/commentary/world-commentary/south-korea-confusion-ukraine>>.
- Kim A., *(Up close in Yeouido) Days of strategic ambiguity are over: Rep. Shin Won-sik*, „The Korea Herald” [online], 14 VI 2023 [dostęp: 21 VI 2023]: <<http://www.koreaherald.com/view.php?ud=20230614000682>>.
- Kim S., Park J., Shin H., *Exclusive: South Korea's Yoon opens door for possible military aid to Ukraine*, „Reuters” [online], 19 IV 2023 [dostęp: 14 XI 2023]: <<https://www.reuters.com/world/asia-pacific/south-koreas-yoon-opens-door-possible-military-aid-ukraine-2023-04-19/>>.
- Kim Y. C., *Interview 'Seoul can provide lethal aid to Kyiv: ex-ruling party chief*, „The Korea Times” [online], 2 III 2023 [dostęp: 22 VI 2023]: <https://www.koreatimes.co.kr/www/nation/2023/06/113_346371.html>.
- Korean government announces details on financial sanctions against Russia*, Ministry of Economy and Finance Republic of Korea, „Korea.net” [online], 1 III 2022 [dostęp: 26 XI 2023]: <<https://www.korea.net/Government/Briefing-Room/Press-Releases/view?articleId=5302&type=N&insttCode=A260122>>.
- Lee H., *Protest against lethal aid to Ukraine*, „The Korea Times” [online], 23 IV 2023 [dostęp: 14 VII 2023]: <https://www.koreatimes.co.kr/www/nation/2023/04/356_349576.html>.
- Lim E., *South Korea's security and foreign policy after the war in Ukraine*, The Asia-Pacific Leadership Network [online], 31 III 2022 [dostęp: 24 VIII 2022]:

- <<https://www.apln.network/analysis/commentaries/south-koreas-security-and-foreign-policy-after-the-war-in-ukraine>>.
- Maciejewski A. M., *Czechy kanałem przerzutowym południowokoreańskiej broni dla Ukrainy?*, ZBIAM.pl [online], 30 IX 2022 [dostęp: 30 IV 2023]: <<https://zbiam.pl/czechy-kanalem-przerzutowym-poludniowokoreańskiej-broni-dla-ukrainy/>>.
- Mackenzie J., *Ukraine war: Pressure builds on South Korea to send arms to Kyiv*, BBC.com [online], 8 VII 2023 [dostęp: 12 VII 2023]: <<https://www.bbc.com/news/world-asia-66043946>>.
- Mitzer S., Oliemans J., *A European powerhouse: Polish military aid to Ukraine*, Oryxspioenkop.com [online], 18 VIII 2022 [dostęp: 3 III 2023]: <<https://www.oryxspioenkop.com/2022/08/a-european-powerhouse-polish-military.html>>.
- Mitzer S., Oliemans J., *Answering the call: heavy weaponry supplied to Ukraine*, Oryxspioenkop.com [online], 11 IV 2022 [dostęp: 17 VI 2023]: <<https://www.oryxspioenkop.com/2022/04/answering-call-heavy-weaponry-supplied.html>>.
- MOFA spokesperson's statement on situation regarding Ukraine, Ministry of Foreign Affairs Republic of Korea, „Korea.net” [online], 25 II 2022 [dostęp: 21 XI 2023]: <<https://www.korea.net/Government/Briefing-Room/Press-Releases/view?articleid=6314&type=O&insttCode=>>.
- Nam H., *S. Korea-Russia ties sour after Yoon's remarks on Ukraine war*, „The Korea Times” [online], 20 IV 2023 [dostęp: 5 V 2023]: <https://www.koreatimes.co.kr/www/nation/2023/04/120_349459.html>.
- O'Malley S., *South Korea as global pivot state*, „The Korea Times” [online], 28 III 2023 [dostęp: 27 IV 2023]: <https://www.koreatimes.co.kr/www/opinion/2023/03/197_347821.html>.
- Pardo R. P., Kim S., *South Korea: siding with the west and distancing from Russia*, „International Politics” 2023, vol. 60, s. 1113–1133, DOI: 10.1057/s41311-023-00431-1.
- Pardo R. P., *South Korea as a „global pivotal state”: the role of partners*, Brussels-School.be [online], 21 IV 2022 [dostęp: 30 XI 2023]: <https://brussels-school.be/sites/default/files/CSDS%20Policy%20brief_2207_0.pdf>.
- Park C. H., *Is South Korea ready to be a global pivotal arms exporter?*, „The Diplomat” [online], 13 VII 2023 [dostęp: 30 XI 2023]: <<https://thediplomat.com/2023/07/is-south-korea-ready-to-be-a-global-pivotal-arms-exporter/>>.
- Pietrewicz O., *Intensyfikacja współpracy Korea Południowa–NATO*, Polski Instytut Spraw Międzynarodowych [online], 4 VIII 2022 [dostęp: 18 VI 2023]: <<https://www.pism.pl/publikacje/intensyfikacja-wspolpracy-korea-poludniowa-nato>>.
- Pietrewicz O., *Japonia i Korea Południowa wobec agresji Rosji na Ukrainę*, Polski Instytut Spraw Międzynarodowych [online], 3 III 2022 [dostęp: 6 V 2023]: <<https://www.pism.pl/publikacje/japonia-i-korea-poludniowa-wobec-agresji-rosji-na-ukraine>>.
- Pietrewicz O., *Krewetka między wielorybami. Półwysep Koreański w polityce mocarstw*, Wydawnictwo Asian Century, Warszawa 2020.
- Pietrewicz O., *Przełomowa deklaracja. Korea przekaże pomoc wojskową Ukrainie?*, *Podróż bez paszportu* [online], 19 IV 2023 [dostęp: 30 IV 2023]: <<https://www.youtube.com/watch?v=NCjvAaUpPrg>>.

- Pietrewicz O., *Stosunki Chiny – Korea Południowa: próba wyjścia z impasu*, Polski Instytut Spraw Międzynarodowych [online], 5 I 2018 [dostęp: 8 XI 2023]: <<https://pism.pl/upload/images/artykuly/legacy/files/23903.pdf>>.
- Prospects on K-defense in 2023*, Arirang News [online], 30 I 2023 [dostęp: 19 XI 2023]: <<https://www.youtube.com/watch?v=JMIVl9YRLnY>>.
- Raubo J. M., *Północnokoreański „magazyn z bronią” otwarty nie tylko dla Rosji [Opinia]*, Defence24.pl [online], 7 XI 2023 [dostęp: 7 XI 2023]: <<https://defence24.pl/geopolityka/polnocnokoreański-magazyn-z-bronia-otwarty-nie-tylko-dla-rosji-opinia>>.
- Rodkiewicz W., *Młodszy partner Chin. Polityka Rosji wobec problemu koreańskiego*, Ośrodek Studiów Wschodnich, Warszawa 2018 (Punkt Widzenia, nr 72): <https://www.osw.waw.pl/sites/default/files/PW_72_Młodszy-partner-Chin_net.pdf> [dostęp: 12 XI 2023].
- Roehrig T., *Becoming an „Unfriendly” State: South Korea–Russia Relations and the Invasion of Ukraine*, „Asian Survey” 2022, vol. 62, issue 5–6, s. 866–892, DOI: 10.1525/as.2022.1799278.
- Ryu Y., *South Korea in 2022: Aspiring to become a global pivotal state?*, „East Asian Policy” 2023, t. 15, no. 1, s. 7–21, DOI: 10.1142/S1793930523000016.
- Shin G., Gordon H. M., Webster M., *It’s time for K-pop stars to speak out on human rights*, „The Diplomat” [online], 18 IV 2022 [dostęp: 27 XI 2023]: <<https://thediplomat.com/2022/04/its-time-for-k-pop-stars-to-speak-out-on-human-rights/>>.
- Shin J., *Arms support for Ukraine should be through international consensus, EU expert says*, „The Korea Herald” [online], 31 V 2023 [dostęp: 29 XI 2023]: <<https://www.koreaherald.com/view.php?ud=20230530000783>>.
- Shin J., *South Korea’s dilemma over sending arms to Ukraine*, „The Korea Herald” [online], 13 II 2023 [dostęp: 11 VII 2023]: <<https://www.koreaherald.com/view.php?ud=20230213000588>>.
- Snyder S., *South Korean views of rising tensions between Russia and the Ukraine*, „Forbes” [online], 11 II 2022 [dostęp: 25 XI 2023]: <<https://www.forbes.com/sites/scottasnnyder/2022/02/11/south-korean-views-of-rising-tensions-between-russia-and-the-ukraine/>>.
- Stangarone T., *How to enhance South Korea’s support for Ukraine*, „The Diplomat” [online], 15 III 2023 [dostęp: 24 XI 2023]: <<https://thediplomat.com/2023/03/how-to-enhance-south-koreas-support-for-ukraine/>>.
- Stelmach W., *Korea Płd. dostarczy broń Ukrainie? „To będzie zależało od działań Rosji”*, RMF24.pl [online], 20 IV 2023 [dostęp: 27 XI 2023]: <https://www.rmf24.pl/raporty/raport-wojna-z-rosja/news-korea-pld-dostarczy-bron-ukrainie-to-bedzie-zalezalo-od-dzia,Id,6729091#crp_state=1>.
- Strnad G., *Wyzwania i kierunki nowej administracji prezydenta Yoon Suk Yeola*, „Azja-Pacyfik” 2022, t. 25, s. 43–54, DOI: 10.15804/ap2022.103.
- Turcsányi R. Q., Dubravčíková K., Kang S., Iocovozzi J., Šimalčík M., Husenicová L., *South Korean public opinion on the world in times of global turmoil. US yay, China nay, Japan meh*, Central European Institute of Asian Studies, Bratislava 2022: <<https://>

ceias.eu/wp-content/uploads/2022/09/Korean-poll-finaldraft-adjustments-3-1_rqt-1-2.pdf> [dostęp: 30 XI 2023].

Węglarczyk B., *Japonia w cieniu wojny. „To, co dzieje się w Ukrainie, może wydarzyć się i u nas”*, Onet.pl [online], 26 I 2023 [dostęp: 28 XI 2023]: <<https://wiadomosci.onet.pl/swiat/japonia-w-cieniu-wojny-w-ukrainie-spory-graniczne-z-rosja-chinami-i-korea/2gs73jg>>.

Who profits from the Ukraine war? South Korea increases arms sales to a record high, WION [online], 22 XI 2022 [dostęp: 27 XI 2023]: <<https://www.youtube.com/watch?v=GzU86UorezY>>.

Yeo A., *South Korean foreign policy in the Indo-Pacific era*, Brookings.edu [online], 14 XI 2022 [dostęp: 28 XI 2023]: <https://www.brookings.edu/wp-content/uploads/2022/11/FP_20221123_rok_indo_pacific_yeo.pdf>.